

Vergaderjaar 2022–2023

31 839

Jeugdzorg

AG

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 mei 2023

We zijn verheugd u te kunnen melden dat cliëntorganisaties, professionals, aanbieders, de VNG en het Rijk hebben afgesproken de Hervormingsagenda Jeugd met positief advies voor te leggen aan hun achterban.¹ Hiermee is een belangrijke, inhoudelijke stap gezet in navolging op het principeakkoord op de financiën tussen Rijk en de VNG.² Met deze brief informeer ik u, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming, over het verdere proces en de inhoud van de Hervormingsagenda.

Proces

De achterbanconsultatie van de Hervormingsagenda Jeugd zal een maand duren. Ik heb er vertrouwen in dat we de Hervormingsagenda voor de zomer definitief kunnen vaststellen, de volgende fase kunnen ingaan en gezamenlijk, met hernieuwde samenwerking verder aan de slag kunnen gaan met de implementatie van de noodzakelijke hervormingen in de jeugdzorg³.

Ik vind het belangrijk dat de stem van jongeren gedurende het gehele traject is gehoord en ook nadrukkelijk wordt meegenomen in de verdere

¹ Cliëntenorganisaties: MIND en Ieder(in). Professionals – Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd: Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), Jeugdartsen Nederland (AJN), Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), Beroepsvereniging verzorgenden en verpleegkundigen Nederland (V&VN), Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW), Nederlandse Vereniging van pedagogogen en Onderwijskundigen (NVO), de Beroepsvereniging voor kinder- en jongerenwerk (BVjong), Landelijke Vereniging van Vrijgevestigde Psychologen & psychotherapeuten (LVVP), Federatie Vaktherapeutische Beroepen (FVB).

Aanbieders – BGZJ: Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse ggz, VGN.

² TK 2022/23, 31 839, nr. 944.

³ Onder jeugdzorg verstaan we jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

uitwerking van de Hervormingsagenda en implementatie. MIND, leder(in) en NJR denken mee vanuit het perspectief van jongeren en hun naasten. Zoals ik uw Kamer al meldde in mijn brief van 18 april jl. heeft de Nationale Jeugdraad (NJR) – net als het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) – een bijzondere status in dit proces.⁴ Zij hebben de afgelopen periode meegedacht vanuit hun specifieke kennis, expertise en ervaring over de Hervormingsagenda Jeugd, maar hebben geen uitvoerende verantwoordelijkheid. Deze rol zal NJR gedurende de gehele looptijd van de Hervormingsagenda vervullen. De komende maanden vervolgt NJR de gesprekken met jongeren over verschillende thema's uit de Hervormingsagenda om te weten wat er leeft onder jongeren en geeft op basis hiervan advies voor de implementatiefase.

Inhoud

Met de Hervormingsagenda Jeugd zetten we belangrijke stappen om de jeugdzorg te verbeteren. Het is een brede agenda die de volgende grote opgaven in de jeugdzorg en het jeugdzorgstelsel wil aanpakken, ook om het stelsel houdbaar te maken:

- Waar jeugdhulp nodig is, is deze **toegankelijk en beschikbaar** voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties: in de Hervormingsagenda staan voorstellen om te verduidelijken wat jeugdhulp is en wanneer de overheid aan zet is via een voorgenomen aanpassing van de Jeugdwet en de vertaling daarvan naar de praktijk.
- Wanneer kinderen en gezinnen jeugdhulp nodig hebben is het van belang dat deze steeds wordt ingezet met oog voor de **situatie van het gezin** waarin een jeugdige opgroeit: soms is het beter in te zetten op hulp aan het gezin in plaats van aan de individuele jeugdige. Er wordt daarom nadrukkelijk verbinding gemaakt met aanpalende domeinen zoals het onderwijs, de volwassenen-ggz en het verbeteren van de bestaanszekerheid van gezinnen.
- Jeugdigen en hun ouders kunnen voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht bij **stevige lokale teams** die waar nodig ook zelf hulp bieden: de Hervormingsagenda bevat diverse voorstellen om deze teams te versterken en hierover ook nadere bestuurlijke afspraken te maken met gemeenten, jeugdhulpaanbieders, cliëntorganisaties en professionals.
- We zorgen dat kinderen zoveel mogelijk **thuis opgroeien**, ook als zij hulp nodig hebben. Om die reden zetten we in op het voorkomen en terugdringen van uithuisplaatsing: de voorstellen in de Hervormingsagenda sluiten aan bij het reeds ingezette beleid om de residentiële zorg af te bouwen en in te zetten op kleinschalige woonvoorzieningen.⁵
- Jeugdigen en ouders kunnen erop vertrouwen dat de **zorg** die zij ontvangen **van goede kwaliteit** is en hen **daadwerkelijk helpt**. Dit vraagt om een stevige kwaliteitsimpuls in de sector: de Hervormingsagenda legt een basis voor een gezamenlijke werkstructuur waarop de sector kan steunen bij het werken aan kwaliteit, die borgt dat de huidige vrijblijvendheid verdwijnt en die een cultuur van blijvend leren stimuleert.
- De beschikbaarheid van zorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen moet echt verbeteren en hiervoor **versterken** we de **samenwerking** tussen gemeenten, aanbieders en relevante domeinen. In de Hervormingsagenda staan nu stevige afspraken om de specialistische zorg regionaal en waar nodig landelijk beter te organiseren, waarbij ook aandacht is voor (het nakomen van) afspraken passend bij ieders verantwoordelijkheid in het stelsel. Het

⁴ TK 2022/23, 31 839, nr. 944.

⁵ TK 2022/23, 31 839, nr. 924.

wetsvoorstel «Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen» vormt hiervoor de basis en met partijen gaan we aan de slag met nadere regelgeving.

- Het **verminderen van de bureaucratie** is voelbaar, juist voor professionals die nu te vaak hun werkplezier verliezen door de regeldruk. We zetten in op eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak van doorgesloten marktwerking: in het verlengde van de afspraken over regionale samenwerking gaat het erom de inkoop, administratie, uitvoering en verantwoording verdergaand te harmoniseren en standaardiseren met als sluitstuk het vaststellen van landelijke tarieven voor de specialistische zorg. Daarnaast bevat de Hervormingsagenda voorstellen voor meer marktregulering rond winst, beperking van open-house inkoop en verbetering van financiële bedrijfsvoering bij jeugdhulpaanbieders.
- We verbeteren de informatiebasis zodat er **meer inzicht** komt in het functioneren van het stelsel op de doelen kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid en de effecten van landelijk, regionaal en gemeentelijk beleid: de Hervormingsagenda bevat voorstellen om de beschikbare data over het functioneren van het jeugdhulpstelsel te verbeteren.
- Er wordt werk gemaakt van een beter passend en **houdbaar financieeringsmodel**, waarin de sturingsmogelijkheden, medebewind/ beleidsvrijheid, financiële verantwoordelijkheden en de wijze van financieren in balans zijn. Hierover hebben het Rijk en de VNG reeds afspraken gemaakt in het principeakkoord van 17 april jl., waar aanbieders, professionals en cliëntenorganisaties geen onderdeel van zijn. Deze afspraken vormen het financiële kader van de Hervormingsagenda.

De Hervormingsagenda die partijen gaan gebruiken voor de achterbanconsultatie is te vinden op de website Voor Jeugd & Gezin.⁶ Zodra de Hervormingsagenda Jeugd definitief wordt, zal ik uw Kamer hierover informeren. Met partijen heb ik ook afgesproken de inspanningen en resultaten te monitoren en elkaar te houden aan afspraken en verantwoordelijkheden.

Tot slot

Ik ben een maatschappelijke dialoog gestart omdat niet alle problemen van jongeren een jeugdzorg-oplossing vragen. Er is een brede sociale aanpak nodig om onze kinderen en jongeren te helpen. We zullen met elkaar moeten praten over de enorme maatschappelijke druk die kinderen en jongeren ervaren en die leidt tot veel (mentale) problemen. En wat we daar gezamenlijk aan kunnen doen: jongeren zelf, ouders, buurtbewoners, sportclubs, onderwijs, de overheid. In feite de hele samenleving. De oplossingen voor de toegenomen druk op de zorg ligt vaak ook buiten de zorg. De komende periode zal ik dat gesprek voortzetten.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen

⁶ <https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/documenten/publicaties/2023/05/10/hervormingsagenda-jeugd-concept>.